

МОВЛЕННЄВІ ТРЕНІНГИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ СПІЛКУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

З початком повномасштабного вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року значно зріс авторитет української мови серед населення. Кожен свідомий громадянин держави вважає своїм обов'язком мислити і спілкуватися українською мовою. Але в Україні залишається значна кількість людей, яка в приватному і суспільному житті спілкується мовою країни-агресора. Перехід на українську мову спілкування має бути усвідомленим вибором кожного українця. Оскільки ніхто не має права змусити послугуватись державною мовою в приватному і суспільному житті, українська мова має стати трендовою серед дітей, молоді та дорослого населення. На цьому етапі комунікативних змін важливим є збереження мовної стійкості українців у сучасному просторі.

В умовах російсько-української війни зріс попит на онлайніві та офлайніві курси з української мови (заразом – безкоштовні), розмовні клуби, освітні проекти, особливо для внутрішньо переміщених осіб. Першочерговими завданнями української влади стали популяризаційні заходи щодо української мови задля її збереження і зростання до неї інтересу в майбутньому. З цією метою з 24 листопада 2023 р. по 26 січня 2024 р. відповідно до напрямку планової роботи відділу української філології Науково-дослідного інституту українознавства були проведені мовні тренінги під гаслом «Говоримо українською!». В межах виконання теми НДР «Особливості сучасної державної мовної політики

в східних і деокупованих територіях України», що фінансується з державного бюджету, було розроблено програму «Українська мова» для громадян, які бажають підвищити комунікативну компетентність, застосовувати українську мову в усіх видах мовленнєвої діяльності та реалізовувати набуті комунікативні навички. Зазначена Програма успішно апробована на мовних тренінгах «Говоримо українською!». Їх учасниками стала команда Департаменту культурно-громадського розвитку Маріупольської міської ради та куратори з культури центрів «ЯМаріуполь» по всій Україні, від яких надійшла пропозиція щодо їх проведення. Заняття відбувалися в онлайн-форматі. Метою заходу є формування мовленнєвих навичок громадян України, які прагнуть якомога швидше почати розмовляти українською літературною мовою. На заняттях в україномовному середовищі учасники набули розмовних навичок. На тренінгах були передбачені: мовленнєва розминка, практичні заняття, мовний аналіз та ін. Працювала з учасниками молодша наукова співробітниця відділу української філології Науково-дослідного інституту українознавства Юліана Шинкарик.

За підсумками курсу мовних тренінгів «Говоримо українською!» сертифікати отримали: Фесенко Марина, фахівець з культурних проектів центру «ЯМаріуполь» міста Рівне; Вовницька Ірина, т.в.о. начальника відділу культурної інфраструктури та охорони культурної спадщини департаменту культурно-громадського розвитку

Маріупольської міської ради; Лісогор Вікторія, директор Комунальної установи «Центральна міська публічна бібліотека Маріупольської міської ради з філіями»; Саравас Андрій, т.в.о. директора «КЗ Маріупольська музична школа № 5»; Остапенко Людмила, т.в.о. директора Комунального закладу «Маріупольська школа мистецтв» Маріупольської міської ради; Рашевська Аліна, фахівець з культурних проєктів центру «ЯМаріуполь» міста Вінниця; Лактіонова Ольга, фахівець з культурних проєктів та зв'язків з громадськістю центру «ЯМаріуполь» міста Черкаси; Лазарик Олена, фахівець з культурних проєктів центру «ЯМаріуполь» міста Чернівці; Бейда Наталя, фахівець з культурних проєктів, регіональний куратор центру «ЯМаріуполь» міста Львів; Прохорова Олена, викладач образотворчого мистецтва Комунального закладу «Маріупольська художня школа імені А. І. Куїнджі»; Юрченко Марина, завідувач відділу «Арт простір» міського палацу культури «Центр культури «Лівобережний»; Телятник Вікторія, фахівець з культурних проєктів центру «ЯМаріуполь» міста Запоріжжя; Ольхова Наталя, т.в.о. директора міського палацу культури «Чайка» департаменту культурно-громадського розвитку Маріупольської міської ради; Полинкова Дар'я, фахівець з культурних проєктів, регіональний куратор центру «ЯМаріуполь» міста Києва; Полехіна Анастасія, фахівець з культурних проєктів центру «ЯМаріуполь» міста

Тернопіль; Діана Трима, авторка проєкту «Маріуполь. Культурна деокупація», директорка департаменту культурно-громадського розвитку Маріупольської міської ради до 2024 р.

За даними роботи мовних тренінгів виявлено, що мовленнєві компетентності їх учасників значно покращилися. Вони навчилися грамотно висловлювати свої думки як усно, так і на письмі, збагативши мову українознавчою лексикою; розглянули типові мовні помилки, а також навчилися їх уникати; опрацювали зміни в Українському правописі 2019 року. Мети тренінгів було досягнуто, адже частина учасників у повсякденному спілкуванні почала послуговуватись виключно українською літературною мовою та відмовилась від використання суржиків у побуті й на роботі.

Належне функціонування української мови – це не акт примусу чи потурання іншим мовам у нашому суспільстві, а, навпаки, – це необхідність вироблення надійного «інструменту» спілкування, з яким пов'язана водночас і національна безпека, і вироблення цілісного комунікаційного поля для сталого розвитку Української держави та її громадян.

Юліана ШИНКАРИК

orcid.org/0000-0002-1629-5910

молодший науковий співробітник

НДІ українознавства

КНУ імені Тараса Шевченка